

Productinfo

Biestkwaliteit testen

Geitenhouders willen betere biest krijgen, merken de jongvee-specialisten van Denkavit. En dat kan best, weten zij. Hun advies: meet de kwaliteit van de biest die je geeft en vul die zo nodig aan. Meet vervolgens ook het antistoffenniveau in het bloed van de lammeren, raadt dierenarts Mirjam van Schaik van DierNartsen uit Oosteind aan.

De wetenschap dat een hoog aandeel immunoglobuline G (IgG) in de biest een betere kwaliteit biest en een gezonder jong betekent, is niet nieuw. “Goede biest is de basis voor een gezond lam. Een gezond lam groeit hard en wordt een goede melkgeit”, zegt dierenarts Van Schaik. “Die kennis is al dertig jaar oud”, zegt Henk van der Horst van Denkavit. “Maar door de groei van het medicijngebruik is deze kennis op de achtergrond geraakt. Nu er veel wordt nagedacht over antibioticareductie, lijkt het tijd om de oude kunde weer boven tafel te brengen.”

Testen: brix

Het aandeel IgG in biest kun je testen met behulp van een dompelaar of een refractometer. José van Cranenbroek van Denkavit zou een digitale refractometer aanraden. “Die komt het dichtst bij wat het lab meet”, weet zij. “Ook werkt die het makkelijkst en je hebt er maar twee druppels biest voor nodig”, vult Van Schaik aan. Op de refractometer plaats je een druppel biest, en twee tellen later verschijnt er een getal op het scherm. “Een refractometer wordt ook wel gebruikt door bijvoorbeeld bierbrouwers. Het geeft het aantal brix weer; de brekingsindex van licht. Als je de juiste ijklijn ernaast zet, in dit geval om IgG te meten, dan weet je ongeveer hoeveel milligram IgG er in je biest zit.” Denkavit en ook Van Schaik houden voor lammeren 23,8 brix als minimale waarde aan. “Dan zit je op ongeveer 65 à 70 mg per ml biest”, aldus Van Cranenbroek. Van Schaik: “Zelfs bij een slechte meting zit je met 23,8 brix nog op 50 mg per ml. Vanaf dat niveau noem ik het goede biest.”

Aanvullen

Van Schaik is voorstander van het gebruik van geiten- of koeienbiest. Geitenbiest natuurlijk alleen als je CAE- en CL-vrij bent.

Foto: José van Cranenbroek

“Ik heb het idee dat kunstbiestgeitjes veel te weinig antistoffen in hun bloed hebben. Minder dan lammeren die opgroeien van koeienbiest, in ieder geval.”

Je kunt koebiest met een laag IgG-aandeel opkrikken door kunstbiest in te mengen. “Maar kijk dan goed naar de hoeveelheid IgG's die de kunstbiest per portie bevat”, raadt Denkavit aan. “Als je een kunstbiest met lage gehalten IgG gebruikt is het de vraag in hoeverre je de koebiest kunt verbeteren.” Van Schaik: “Je kunt wel een redelijke kwaliteit halen, denk ik, maar je zult niet altijd meer dan 50 mg IgG per ml bereiken. De kwaliteit van de biest en de hoeveelheid biest die het lam drinkt hebben een directe invloed op de hoeveelheid antistoffen die het binnenkrijgt. Dat is soms gewoon te weinig binnen die eerste 24 uur.”

Bloed testen

Om zeker te weten dat lammetjes de goede kwaliteit biest ook opnemen, raadt Van Schaik aan om op dag 2 tot 5 bloed te tappen bij een stuk of 10 lammeren en dit te laten testen op antistoffen. “Als je weet dat je goede biest geeft, maar dat niet blijkt uit het bloed, moet je gaan zoeken waar het fout gaat. Bij koeien kwam ik bijvoorbeeld pas tegen dat de koe een selenium tekort had en dus haar kalf ook. Daardoor bleek het kalf niet in staat om alle aangeboden antistoffen op te nemen.”

Feiten en tips

- Lammeren worden zonder immunoglobuline G geboren.
- Het IgG-niveau in biest neemt post partum af.
- De pariteit van de geit heeft geen invloed op het IgG-niveau in de biest.
- Het aantal lammeren dat een geit heeft geworpen, heeft geen invloed op het IgG-niveau in de biest.
- De hoeveelheid biest die een geit geeft is geen indicator voor het IgG-niveau in de biest. Wel wordt aangeraden de geit snel na het aflammeren te melken, anders ontstaat er verdunning van de hoeveelheid IgG omdat de geit ook al melk aanmaakt.
- Geitenbiest kun je het best met warm water ontdoien, dat geeft de minste reductie van IgG.
- De darmwand begint ongeveer 6 uur na de geboorte met sluiten, dus daarna wordt de opname van IgG door het bloed bemoeilijkt en na ongeveer 24 uur is de darm gesloten. Wel lijkt de eerste voeding die een lam krijgt, een trigger te zijn voor de start van de sluiting. Dus hoe vroeger het lam die krijgt, hoe sneller de darmwand begint met sluiten.
- Als de darmwand gesloten is, kan IgG lokaal in de darmen nog wel wat werk doen. Dus het is niet zinloos om na die tijd nog biest te geven.
- IgG heeft niet alleen nut tegen diarree in de eerste levensweken, maar ook nog op een leeftijd van 4 maanden.